

Justis- og
beredskapsdepartementet

Tildelingsbrev 2020

Spesialenheten for politisaker

7. januar 2020

Innhold

1.	Innledning	2
2.	Hovedutfordringer	2
3.	Mål, styringsparametere og oppdrag for 2020	3
3.1.	Mål og resultatforventninger for 2020	3
4.	Styring og kontroll i Spesialenheten	4
4.1.	Intern kontroll	4
4.2.	Ny sikkerhetslov	4
4.3.	Særskilt om bygge- og leiekontrakter.....	5
4.4.	Saker fra Riksrevisjonen og Sivilombudsmannen	6
4.5.	Reviderte retningslinjer for lokalisering av statlige arbeidsplasser.....	6
5.	Fellesføringer og øvrige krav fra Regjeringen	6
5.1.	Inkluderingsdugnaden	6
6.	Styringsdialog og rapportering i 2020	6
6.1.	Risikovurderinger og rapportering i 2020	6
6.2.	Årsrapportering.....	6
6.3.	Styringskalender for 2020	7
7.	Budsjettrammen og fullmakter for 2020	7
7.1.	Bevilgning 2020.....	7
7.2.	Delegering av fullmakter i henhold til bevilgningsreglementet	7
7.2.1.	Fullmakt til nettobudsjettering ved utskifting av utstyr (§ 3, 4. ledd, 2. setning)	8
7.2.2.	Fullmakt til å inngå leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester utover budsjettåret (§6, 2. ledd)	8
7.2.3.	Fullmakt til å overskride driftsbevilgninger mot tilsvarende merinntekter (§ 11, 4. ledd, nr. 1)	9
7.2.4.	Fullmakt til å overskride investeringsbevilgninger mot tilsvarende innsparing under driftsbevilgninger under samme budsjettkapittel (§ 11, 4. ledd, nr. 2).....	9
7.2.5.	Fullmakt til å overskride driftsbevilgninger til investeringsformål mot tilsvarende innsparing i de tre følgende budsjettår (§ 11, 4. ledd, nr. 3)	10
7.2.6.	Overføring av ubrukt driftsbevilgning fra ett år til neste (§ 5)	10
8.	Vedlegg.....	10

1. Innledning

Vi viser til Prop. 1 S (2019–2020) fra Justis- og beredskapsdepartementet og Innst. 6 S (2019–2020). Tildelingsbrevet er utarbeidet på bakgrunn av Stortingets endelige budsjettvedtak 12. desember 2019 og presenterer de økonomiske rammene for Spesialenheten for politisaker (Spesialenheten) i 2020, jf. økonomireglementet § 7 og bestemmelser om økonomistyring i staten pkt. 1.5.

Med utgangspunkt i målene som er satt i Prop. 1 S (2019–2020) og de hovedutfordringene som er særlig relevante for Spesialenheten, følger tildelingsbrevet for Spesialenheten i 2020. De mål, styringsparametere, resultatkrav og oppgaver som fremkommer i dette tildelingsbrevet vil være førende for departementets oppfølging av Spesialenheten i 2020.

Departementet understreker at tildelingsbrevet ikke er uttømmende for hvilke oppgaver Spesialenheten skal utføre. Utover de prioriteringer og krav som omtales i tildelingsbrevet, legger departementet til grunn at den løpende virksomheten videreføres innenfor de føringer som følger av hovedinstruksen for Spesialenheten, samt øvrig gjeldende regelverk og instruks. Departementet gjør for øvrig oppmerksom på at Spesialenheten har et selvstendig ansvar for å informere departementet om vesentlige risikoer og avvik i forhold til Spesialenhetens oppgaver slik de fremkommer av tildelingsbrev og instruks, og fremme forslag til mulige korrigerende tiltak, jf. pkt. 2.3.2 i bestemmelser om økonomistyring i staten.

2. Hovedutfordringer

Saksbehandlingstiden i Spesialenheten har over lengre tid vært for lang og er økende. Det er viktig for folks tillit til ordningen at saksbehandlingstiden er innenfor et rimelig nivå. Lang saksbehandlingstid kan også redusere kvaliteten på etterforskningen. Enheten har ikke lyktes i å nå målet om gjennomsnittlig saksbehandlingstid på 150 dager.

Teknologisk utvikling, internasjonalisering og endringer i samfunnet medfører at kriminaliteten endres og nye former for kriminalitet oppstår. Politiets metoder endres i takt med den teknologiske utviklingen. Spesialenheten må følge med på denne utviklingen og det påvirker også hvordan Spesialenheten skal utføre sitt arbeid. Samtidig stiller det krav til at Spesialenheten må løse samfunnsoppdraget innenfor stadig mer krevende rammer og forutsetninger.

3. Mål, styringsparametere og oppdrag for 2020

3.1. Mål og resultatforventninger for 2020

Spesialenheten skal i 2020 bidra til å nå målene i straffesakskjeden, jf. Prop. 1 S (2019–2020) for Justis- og beredskapsdepartementet:

- En mer effektiv straffesakskjede
- Redusere alvorlig kriminalitet
- Styrke forebyggingen av kriminalitet

Spesialenheten bidrar til departementets mål om en mer effektiv straffesakskjede gjennom effektiv saksbehandling.

Spesialenheten bidrar til departementets mål om å redusere alvorlig kriminalitet og styrke forebyggingen av kriminalitet i politiet og påtalemyndigheten.

Departementet forventer at resultatene i 2020 skal være minst like gode som foregående år. Spesialenheten skal ved 2. tertialrapportering rapportere på *avvik*. Ved eventuelle resultatavvik skal Spesialenheten beskrive og vurdere årsak til avvik, risiko og prognose ved årsslutt samt eventuelle tiltak som skal iverksettes for å lukke avvik.

I årsrapporten for 2020 skal Spesialenheten, basert på kravene i tildelingsbrevet, omtale antatt effekt virksomhetens aktiviteter og resultater har hatt på målene.

Departementet har, med bakgrunn i målene i Prop. 1 S (2019–2020) og risikovurderinger, utarbeidet styringsparameter for 2020 i samråd med Spesialenheten og Riksadvokaten.

Mål: En mer effektiv straffesakskjede

Styringsparameter 1: Saksbehandlingstid

Folks tillit til ordningen påvirkes blant annet av saksbehandlingstid. Spesialenheten må behandle saker effektivt innenfor rimelige frister.

Spesialenheten fastsetter i samråd med Riksadvokaten konkrete resultatkrav for styringsparameteren.

Rapportering: 2. tertialrapport og årsrapport

Styringsparameter 2: Kompetanseutvikling

Samfunnet, politiet, påtalemyndigheten og etterforskningsfeltet er i stadig utvikling. Politiet tar i bruk nye metoder. Det er viktig at Spesialenheten stadig videreutvikler egen kompetanse for å holde følge med denne utviklingen.

Spesialenheten fastsetter i samråd med Riksadvokaten konkrete resultatkrav for styringsparameteren.

Rapportering: Årsrapport

Mål: Redusere alvorlig kriminalitet og styrke forebyggingen av kriminalitet

Styringsparameter 3: Informasjonsdeling

God informasjon om faktiske hendelser danner viktig grunnlag for diskusjon og læring i politiet. Det er også viktig for allmennheten å vite hvordan Spesialenheten arbeider og er organisert. Spesialenheten skal derfor gjøre relevant informasjon enkelt tilgjengelig.

Spesialenheten fastsetter i samråd med Riksadvokaten konkrete resultatkrav for styringsparameteren.

Rapportering: Årsrapport

4. Styring og kontroll i Spesialenheten

4.1. Intern kontroll

Som det fremgår av hovedinstruks til Spesialenheten legger departementet til grunn at Spesialenheten har tilfredsstillende intern kontroll, jf. § 14 i økonomireglementet, slik at driften er formåls- og kostnadseffektiv, utføres i samsvar med gjeldende lover og regler og at rapporteringen er pålitelig og nøyaktig. God intern styring innebærer at eventuelle vesentlige avvik forebygges, avdekkes og korrigeres i nødvendig utstrekning. Det skal i årsrapportens kapittel IV redegjøres for styring og kontroll i Spesialenheten.

Departementet ber om at kapittel IV inneholder informasjon om blant annet følgende:

- Overordnet redegjørelse og vurdering av den interne kontrollen i Spesialenheten.
- Ev. nærmere omtale av vesentlige forhold ved Spesialenhetens interne kontroll.
- Spesialenhetens vurdering av hvor det finnes utfordringer i den interne kontrollen som departementet bør være kjent med.
- Omtale av konkrete svakheter som er avdekket, hvilke tiltak som eventuelt er satt i verk og effekten av tiltakene.

4.2. Ny sikkerhetslov

Departementet viser til ny nasjonal strategi for digital sikkerhet og ny lov om nasjonal sikkerhet (sikkerhetsloven), og vil understreke viktigheten av at Spesialenheten setter sikkerhet på dagsorden. Sikkerhetsloven definerer hva som er utgangspunktet for å identifisere grunnleggende nasjonale funksjoner. Vi viser i denne forbindelse til

departementets brev 28. januar 2019. Hvordan disse funksjonene er identifisert er beskrevet i Nasjonal sikkerhetsmyndighets (NSM) veileder:

<https://www.nsm.stat.no/globalassets/dokumenter/veiledninger/2019/veileder-i-departementenes-identifisering-av-gnf.pdf>.

På bakgrunn av de grunnleggende nasjonale funksjonene som Justis- og beredskapsdepartementet har identifisert for justissektoren, skal virksomhetene vurdere om de har objekter og/eller infrastrukturer som er særlige viktige for å opprettholde grunnleggende nasjonale funksjoner og gjennom det ivareta de nasjonale sikkerhetsinteressene. En skadevurdering skal si noe om konsekvensene for grunnleggende nasjonale funksjoner dersom objektet eller infrastrukturen blir satt ut av spill. Hvordan skadevurderingen gjøres er beskrevet i NSMs håndbok i skadevurdering:

<https://www.nsm.stat.no/globalassets/dokumenter/veiledninger/2019/handbok-i-skadevurdering.pdf>.

I tilknytning til arbeidet med implementering av den nye loven, er det særlig viktig at virksomhetene gjør gode skade- og risikovurderinger med utgangspunkt i de grunnleggende nasjonale funksjoner som departementet har identifisert. Dette må ligge til grunn for riktige og kostnadseffektive sikringstiltak. Sikringstiltakene skal bidra til etablering av et forsvarlig sikkerhetsnivå. Det er særlig viktig å vurdere objekt klassifisert etter det tidligere regelverket i lys av det nye regelverket.

Ny sikkerhetslov stiller tydeligere krav enn tidligere til at virksomheter som omfattes av sikkerhetsloven skal etablere et styringssystem for sikkerhet og at forebyggende sikkerhetsarbeid skal være del av virksomhetens styringssystem.

Spesialenheten skal i årsrapporten for 2020 redegjøre for arbeidet med å integrere sikkerhetsstyringen i øvrig virksomhetsstyring, hvorvidt det er etablert rutiner for ledelsens gjennomgang av virksomhetens forebyggende sikkerhetsarbeid og om dette er gjennomført.

4.3. Særskilt om bygge- og leiekontrakter

I Instruks om håndtering av bygge- og leiesaker i statlig sivil sektor, fastsatt i kongelig resolusjon den 13. januar 2017, gis det en samlet oversikt over ansvarsforhold, fullmakter og kravene til saksbehandling ved lokalanskaffelser.

4.4. Saker fra Riksrevisjonen og Sivilombudsmannen

Merknader fra Riksrevisjonen skal ha høy prioritet. Spesialenheten skal utvikle en konkret plan for oppfølging av eventuelle feil og mangler som er pekt på av Riksrevisjonen. Oppfølgingsplanen skal være tema i styringsdialogen og omtales i årsrapporten.

4.5. Reviderte retningslinjer for lokalisering av statlige arbeidsplasser

Reviderte retningslinjer for lokalisering av statlige arbeidsplasser og statlig tjenesteproduksjon ble fastsatt ved kgl.res. 8. november 2019. Disse erstatter tidligere retningslinjer. Det framgår her at fagdepartementet skal gjøre endelig vedtak om lokalisering av underliggende virksomheter i alle saker som er omfattet av retningslinjene, både ved nyetableringer, omlokalisering og nedleggelse av organisasjonsenheter. Virksomheten må i slike tilfeller forberede og forelegge sak for departementet for endelig vedtak.

5. Fellesføringer og øvrige krav fra Regjeringen

5.1. Inkluderingsdugnaden

Spesialenheten skal arbeide for å utvikle rutiner og arbeidsformer for å nå målene for regjeringens inkluderingsdugnad. Spesialenheten skal i årsrapporten redegjøre for hvordan rekrutteringsarbeidet har vært innrettet for å nå målet om 5 pst., vurdere eget arbeid opp mot målene og omtale utfordringer og vellykkede tiltak. Har Spesialenheten hatt nyansettelser i faste eller midlertidige stillinger i 2020, skal virksomheten rapportere i årsrapporten på antallet med nedsatt funksjonsevne eller hull i CV-en, sammen med nyansettelser i faste og midlertidige stillinger totalt. Spesialenheten skal rapportere i tråd med veiledningen som ble publisert høsten 2019.

6. Styringsdialog og rapportering i 2020

6.1. Risikovurderinger og rapportering i 2020

JD forutsetter at den interne styringen i Spesialenheten er basert på risiko- og vesentlighetsvurderinger. Styringsdialogen mellom Spesialenheten og departementet skal være innrettet etter risiko- og vesentlighet. Departementet legger til grunn at risikoperspektivet er integrert i virksomhetens rapportering.

6.2. Årsrapportering

Spesialenhetens årsrapport for 2020 utgjør en del av grunnlaget for Justis- og beredskapsdepartementets rapportering til Stortinget om oppnådde resultater for budsjettåret 2020. Årsrapporten skal oversendes departementet innen 15. februar 2021 og

skal følge kravene i bestemmelser om økonomistyring i staten pkt. 1.6.1. Det vises for øvrig til DFØs veileder for årsrapportering på DFØs nettsider.

Departementet ønsker å styrke arbeidet med den langsiktige utviklingen og styringen i justissektoren. Spesialenheten skal, i forkant av årsrapporteringen, gjøre en overordnet, strategisk vurdering av risiko og mulighetsrom knyttet til samfunnsoppdraget i et femårs-perspektiv. Vurderingen skal danne grunnlag for årsrapportens kapittel 5 (Vurdering av framtidutsikter). Vi gjør oppmerksom på at risikovurderingen skal ikke sendes departementet.

6.3. Styringskalender for 2020

Det vises til vedlegg 1 med frister og oversikt over etatsstyringsmøter.

7. Budsjettrammen og fullmakter for 2020

7.1. Bevilgning 2020

På bakgrunn av Stortingets budsjettvedtak 12. desember 2019 stilles følgende midler til disposisjon for Spesialenheten i 2020:

Kap. 460		(i 1 000 kroner)
Post 01	Driftsutgifter	48 316
Sum		48 316

Følgende endringer er innarbeidet i budsjettrammen til Spesialenheten:

- Bevilgningen er redusert med 237 000 kroner i forbindelse med avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen for statlige virksomheter.

7.2. Delegering av fullmakter i henhold til bevilgningsreglementet

Bevilgningsreglementet inneholder en del fullmakter for Kongen til å gjøre unntak fra eller utfylle reglementets bestemmelser. I rundskriv R-110 gir Finansdepartementet departementene fullmakter til å gjøre unntak fra enkelte av bevilgningsreglementets hovedprinsipper. I tillegg blir det redegjort for fullmakter som ikke delegeres til departementene, men som åpner for at departementene kan søke om samtykke fra Finansdepartementet i enkeltsaker.

Delegert myndighet skal alltid utøves i samsvar med gjeldende lover og regler, gitte retningslinjer og intensjoner for hvorledes fullmaktene skal brukes.

Det vises til veilederen i statlig budsjettarbeid der bl.a. bruk av unntaksbestemmelser i Bevilgningsreglementet (budsjettfullmakter) er omtalt.

Paragrafene i parentes i punktene under refererer til paragrafene i Bevilgningsreglementet.

7.2.1. Fullmakt til nettobudsjettering ved utskifting av utstyr (§ 3, 4. ledd, 2. setning)

Hovedregelen i bevilgningsreglementet er at alle utgifter og inntekter føres brutto i budsjett og bevilgningsregnskap. Det er imidlertid gitt et unntak som tillater nettoføring i forbindelse med utskifting av utstyr. Med dette gis imidlertid Spesialenheten fullmakt til nettoføring ved utskifting av utstyr på følgende vilkår:

- a) Inntekter fra salg av brukt utstyr kan nettoføres på post 01 Driftsutgifter og post 21 Spesielle driftsutgifter, med inntil 5 prosent av bevilgningen på den aktuelle posten.
- b) Salgsinntektene må skrive seg fra utskiftninger som er ledd i en rutinemessig fornyelse av utstyr. I praksis vil dette gjelde inntekter fra salg av utstyr som er av en slik art at det ved anskaffelsen skal dekkes under post 01 Driftsutgifter. Inntekter fra salg av utstyr som etter sin art skal dekkes under post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, må bruttoføres på vanlig måte.
- c) Salgsinntektene skal bokføres som en inntekt i kontoklasse 3 i standard kontoplan (jf. Finansdepartementets rundskriv R-102) og rapporteres til bevilgningsregnskapet på post 01 Driftsutgifter eller post 21 Spesielle driftsutgifter (jf. Finansdepartementets rundskriv R-101). Føringsen må gjøres slik at det er mulig å kontrollere at grensen på 5 prosent ikke overskrides.

7.2.2. Fullmakt til å inngå leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester utover budsjettåret (§6, 2. ledd)

Hovedregelen i bevilgningsreglementet er at staten bare kan pådras forpliktelser som først skal dekkes etter utløpet av budsjettåret når Stortinget har gitt særlig samtykke til dette. Med dette gis imidlertid Spesialenheten fullmakt til å inngå leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester utover budsjettåret på følgende vilkår, og med de begrensninger som følger i teksten under:

- a) Leieavtalene og avtalene om kjøp av tjenester må gjelde anskaffelser til den ordinære driften av statlige virksomheter. Hvilke typer anskaffelser det her dreier seg om, vil kunne variere etter virksomhetens oppgaver, men alminnelige eksempler vil være leie av lokaler og kontorutstyr, samt kjøp av renholds- og vaktmestertjenester.
- b) Utgiftene i forbindelse med avtalene må kunne dekkes innenfor et uendret bevilgningsnivå på vedkommende budsjettpost i hele avtaleperioden.
- c) For alle avtaler utover budsjettåret, må behovet for oppsigelsesklausuler nøye vurderes. Hensynet til den framtidige handlefriheten skal veie tungt ved vurderingen. Særlig gjelder dette ved langsiktige avtaler.

Det vises for øvrig til bevilgningsreglementet § 10 første ledd der det bl.a. kreves at utgiftsbevilgninger skal disponeres på en slik måte at ressursbruk og virkemidler er effektive i forhold til de forutsatte resultater, samt til tilsvarende krav i økonomireglementet § 4. På dette området innebærer disse bestemmelsene både et krav til å vurdere mulige alternativer til leie og kjøp av tjenester, og til utformingen av vilkårene i eventuelle avtaler om leie og kjøp av tjenester.

Det understrekes at bestemmelsene bare gjelder adgangen til å pådra forpliktelser utover budsjettåret.

7.2.3. Fullmakt til å overskride driftsbevilgninger mot tilsvarende merinntekter (§ 11, 4. ledd, nr. 1)

Spesialenheten gis fullmakt til å overskride driftsbevilgninger mot tilsvarende merinntekter på følgende vilkår:

- a) Postene 01 Driftsutgifter og 21 Spesielle driftsutgifter kan overskrides med inntil 2 prosent av bevilgningen mot tilsvarende merinntekter. De aktuelle utgifts- og inntektspostene må høre under utgifts- og inntektskapitler som gjelder samme virksomhet.
- b) Merinntekt og merutgift må beregnes i forhold til den samlede bevilgningen på hver av postene. Overskridelsen må minimum dekkes av merinntekter som rapporteres til bevilgningsregnskapet i samme budsjettår.
- c) Merinntekten må være et resultat av økt aktivitet i forhold til budsjettforutsetningene for vedkommende år.
- d) Den inntektsbringende aktiviteten må ligge innenfor det som er Spesialenhetens mål, oppgaver og rammevilkår.
- e) Den inntektsfinansierte aktiviteten må ikke binde opp et høyere aktivitetsnivå enn det som dekkes av utgiftsbevilgninger dersom merinntektene faller bort.

Departementene kan for det enkelte budsjettår søke Finansdepartementet om spesielle fullmakter for enkelte driftsbevilgninger under postene 01 og 21 til å overskride utover 2 prosent av bevilgningen under de aktuelle postene mot tilsvarende merinntekt. Eventuell anmodning om dette fra Spesialenheten rettes til Justis- og beredskapsdepartementet.

7.2.4. Fullmakt til å overskride investeringsbevilgninger mot tilsvarende innsparing under driftsbevilgninger under samme budsjettkapittel (§ 11, 4. ledd, nr. 2)

Det følger av hovedregelen i bevilgningsreglementet § 5 annet ledd første setning at det ikke er adgang til å omdisponere et bevilget utgiftsbeløp fra en post til en annen. Bevilgningsreglementet § 11 fjerde ledd nr. 2 inneholder imidlertid et unntak ved at Kongen kan gi bestemmelser om overskridelse av investeringsbevilgninger mot tilsvarende innsparing under driftsbevilgninger under samme budsjettkapittel.

Spesialenheten gis fullmakt til å omdisponere fra driftsbevilgninger til investeringsbevilgninger på følgende vilkår:

- a) Det kan omdisponeres inntil 5 prosent av bevilgningen under post 01 Driftsutgifter til post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, under samme kapittel.
- b) Omdisponeringen må ikke føre til økte utgifter ved at den binder opp framtidige drifts- og investeringsutgifter.

Beløp som er omdisponert fra post 01 Driftsutgifter kan tas med ved beregningen av overførbart beløp under post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold.

7.2.5. Fullmakt til å overskride driftsbevilgninger til investeringsformål mot tilsvarende innsparing i de tre følgende budsjettår (§ 11, 4. ledd, nr. 3)

Hovedregelen i bevilgningsreglementet § 5 annet ledd første setning er at det ikke er adgang til å overskride en utgiftsbevilgning. Etter bevilgningsreglementets § 11 fjerde ledd nr. 3 gis det adgang til å overskride driftsbevilgninger til investeringsformål med inntil 5 pst. mot tilsvarende innsparing i løpet av de tre følgende budsjetterminer.

Finansdepartementet har fastsatt nærmere retningslinjer og forutsetninger for adgangen til å overskride driftsbevilgninger til investeringsformål. Det vises til rundskriv R-110 datert 13. januar 2017 pkt. 2.6.

Spesialenheten må i hvert enkelt tilfelle sende søknad til Justis- og beredskapsdepartementet om slikt samtykke før bevilgningen kan overskrides.

7.2.6. Overføring av ubrukt driftsbevilgning fra ett år til neste (§ 5)

Det er som regel ikke adgang til å overskride et tildelt beløp eller til å overføre det til en annen budsjettermin eller til en annen budsjettpost i samme termin.

Det er imidlertid gitt et unntak ved at inntil 5 pst. av ubrukt driftsbevilgningen under post 01 og post 21 kan overføres til neste budsjettår.

Søknad om slik overføring skal godkjennes av Finansdepartementet. Spesialenheten sender søknad til Justis- og beredskapsdepartementet i forbindelse med regnskapsrapporten per 31. desember. Eventuelt overført beløp kan ikke disponeres av Spesialenheten før departementet gir beskjed om det gjennom supplerende tildelingsbrev.

8. Vedlegg

Vedlegg 1: Oversikt over frister og dato for etatsstyringsmøter

Vedlegg 2: Rapportering på likestilling per 31. desember 2019